

Danas smo u Novom Sadu učestvovali na Okruglom stolu na temu Bolje implementacije Zakona o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu! Sastanak je održan u prostoru Nezavisnog društva novinara Vojvodine u organizaciji CEKOR-a (centar za ekologiju i održivi razvoj) iz Subotice i Inženjera zaštite životne sredine iz Novog Sada.

Uvodničari Okruglog stola bili su Nataša Đereg, direktor CEKOR-a, Sabina Ivanović, iz Ministarstva zaštite životne sredine, Sektor za planiranje i upravljanje u životnoj sredini i Sreten Đorđević, advokat, specijalista za ekološko pravo. Na skupu su bili prisutni i predstavnici Gradske uprave za životnu sredinu iz Novog Sada i predstavnici udruženja građana iz nekoliko gradova Vojvodine i Beograda.

Strateška procena uticaja razvojnih i drugih planova i programa na životnu sredinu je proces identifikacije budućih posledica i uticaja predloženih strategija, planova i programa kako bi se osiguralo da se u odlučivanju na strateškim nivoima primene principi održivog razvoja, te integrišu pitanja zaštite životne sredine sa društvenim i ekonomskim pitanjima.

Predmet sastanka je bio pokušaj analize dometa ovog Zakona od njegovog donošenja 2004. godine, pa do danas, a koji je po opštoj oceni dospeo u ćorsokak! Učesnici skupa dali su niz sugestija predstavnici Ministarstva za neophodne izmene i dopune Zakona i posebno sugestije za dva podzakonska akta, koji su u postupku izrade a koji bi morali da dovedu do kvalitetnijeg učešća javnosti u postupcima procene uticaja.

Ovo su naši utisci i sažetak zaključaka sa sastanka.

Ministarstvo gotovo da nema uvida u kvalitet javnih rasprava a naročito ne na primedbe građana, te nije u mogućnosti da reaguje na nelogična i često po životnu sredinu, štetna Rešenja lokalnih organa. Može se slobodno reći da javnost ne postoji u ovim radnjama, već retki zainteresovani pojedinci. Oglašavanje postupka je loše i ne dopire do šire javnosti, posebno u situaciji kada su lokalni mediji gotovo uništeni i gde se šira javnost isključivo informiše iz državnih medija sa nacionalnom frekvencijom, i drugih glasila, koja nisu zainteresovana da prenose ovakve informacije, osim po plaćenom oglasu!

Ljudi reaguju tek kada im teške mašine "zabrundaju" u komšiluku i kada je obično kasno da utiču na bilo kakvu promenu postupka, i kada integritet dozvole za rad štiti policija!

Ekološka udruženja u proseku nisu zainteresovana za ovu materiju i nisu dobra podrška građana u njihovom interesu da spreče stvaranje štetnih uticaja iz novih postrojenja i objekata. Tzv. "ekolozi" ne poznaju dovoljno ekološko zakonodavstvo i ne mogu se ravnopravno nositi u raspravama sa državnim službenicima, koji, da stvar bude gora, takođe nisu dobro obučeni, bez kvalitetnih uputstava za primenu "nesavršenih ekoloških propisa"! Posledice ove konfuzije vidljive su nam na svakom koraku!

Zatim, utisak učesnika Okruglog stola, je da se ekološki zakoni u Srbiji donose isključivo

radi usklađivanja sa EU, bez neke analize njihove primenljivosti na terenu. Zakoni se dakle ne menjaju jer nisu dobri, već zato što nisu usklađeni sa "jačim entitetom"! U situaciji kada je ulazak Srbije u EU pod stalnim ucenama priznanja Kosova, pitamo se koliko vremena i resursa je izgubljeno u kreiranju neprimenjivih propisa. Od 2004. kada se doneo prvi set ekoloških propisa u Srbiji, gotovo se ništa kvailitetno nije promenilo, utisak je svih učesnika! Da se vratimo malo na Zakon o strateškoj proceni!

U ovom zakonu praktično nema instrumenta zaštite od nezakonskog donošenja saglasnosti na procenu uticaja! A bez toga ništa ne može biti bolje! "Zainteresovana javnost" je definisana u uvodnim odredbama Zakona a u odredbama gde se Zakon razrađuje, nigde nije pomenuta, pa ne čudi što javnosti gotovo i da nema u ovim radnjama. Predložene izmene Zakona olakšavaju dobijanje Saglasnosti investitorima, ali ne popravljaju stanje životne sredine! "Tasovi pravde snažno su nakrivljeni prema investitoru", kako reče g. Đorđević, a životna sredinina "levitira u vazduhu"! U komisijama za procenu uticaja nema nezavisnih stručnjaka, već isključivo članovi organa uprave, koji najčešće nisu sposobni da prave procene u moru posebnih i specifičnih poslova, čiji se uticaji na prirodu i ljude procenjuju! Zakon nigde ne navodi ko ne može biti obrađivač predmeta, što često utiče na pristrasnost i postojanje sukoba interesa, koji se ne sankcionišu, što kasnije na terenu pravi ogromne probleme!

Učešće na ovom događaju omogućeno je realizacijom Projekta "Osnaživanje odgovornosti i obaveza za bolju životnu sredinu", koji se realizuje uz podršku programa CSOnnect, kojeg sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu. Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju.

Izvor: ekovrbas